

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยจึงเร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ และภาครัฐเองจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ภายในหน่วยงาน เพื่อปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาลในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันและเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นประเด็นนโยบายที่ถูกกำหนดเป็นหนึ่งในหกยุทธศาสตร์ของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 20 ปี (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559 ภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ “ดิจิทัลไทยแลนด์” เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) เป็นการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ทำให้สังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลเต็มตัว มีการแข่งขันสูงขึ้น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมากผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อการขับเคลื่อนประเทศ โดยมีกรอบแนวทางการดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล มีเป้าหมายสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ใช้เทคโนโลยีพัฒนานวัตกรรม สร้างสรรค์ธุรกิจใหม่ พาประเทศไปสู่ GDP ที่สูงขึ้น 25% 2) สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อดิจิทัล ประชาชนทุกคนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ตั้งเป้าอยู่ใน 40 อันดับแรกของดัชนี ICT Development Index 3) เตรียมความพร้อมของคนที่มีความรู้ทักษะการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล ประชาชนมีทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มกำลังคนด้านเทคโนโลยีมากขึ้น และ 4) ปฏิรูปการทำงานภาครัฐ เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริการภาครัฐ พัฒนาไปสู่ 50 ประเทศแรกจากการจัดอันดับของ UN-eGovernment Ranking (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559)

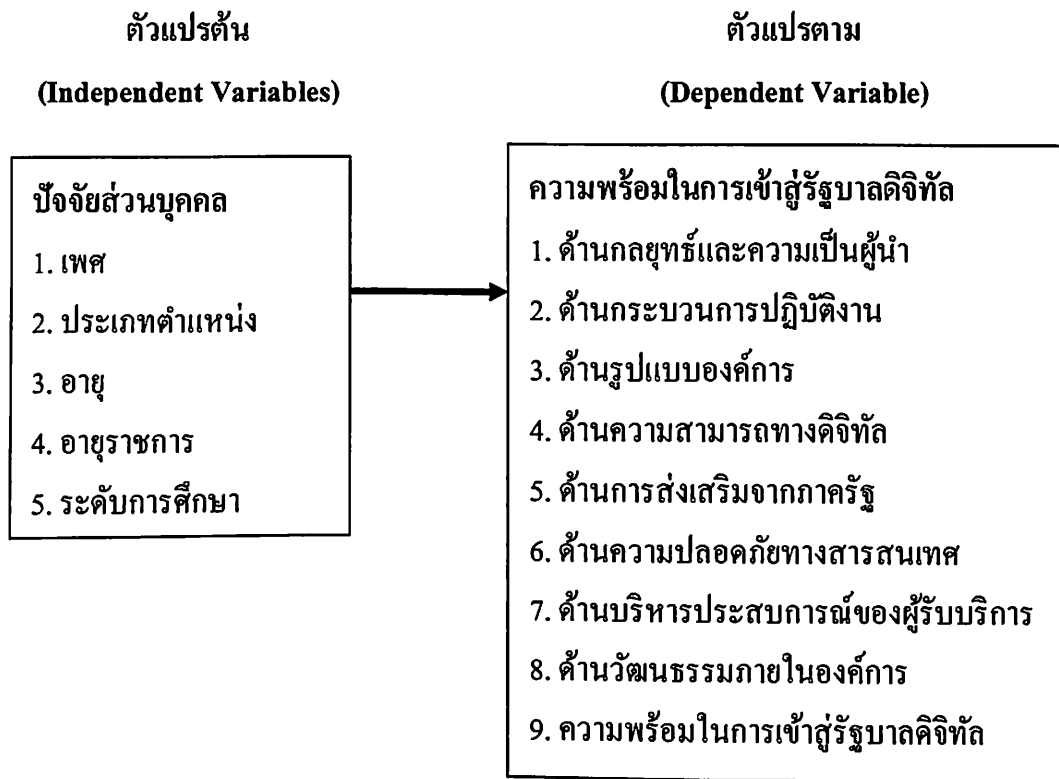
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีแผนเตรียมความพร้อมเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2562) โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการภาครัฐและการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยกำหนดนโยบายการดำเนินการด้วยการพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยพัฒนาให้หน่วยงานมีขนาดที่เหมาะสม มีการจัดรูปแบบองค์การใหม่ที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน รวมทั้งจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยงานและภารกิจงานที่เปลี่ยนแปลงไป ให้สามารถรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที และมุ่งเน้นพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพร้อมของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล เพื่อที่จะทราบระดับความพร้อมในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพร้อมดังกล่าวในด้านต่าง ๆ ซึ่งผลจากการศึกษาจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บังคับบัญชาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล และคาดว่าหน่วยงานจะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงาน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของข้าราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับความพร้อมของข้าราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล

กรอบทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา

ความพร้อมของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล แตกต่างกัน ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน คือ เพศ ประเภทตำแหน่ง อายุ อายุราชการ และระดับการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัลของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับความพร้อมของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล

2. ทำให้ทราบถึง ปัญหาและอุปสรรค ที่มีต่อความพร้อมของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพร้อม หมายถึง สภาพความพร้อมในการดำเนินกิจกรรม การกระทำ การปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งเกิดจาก ภาวะ ประสพการณ์และอารมณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะทำสิ่งใด ๆ ที่ทำให้สำเร็จ

รัฐบาลดิจิทัล หมายถึง การออกแบบและปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการของรัฐ โดยอาศัยข้อมูลดิจิทัลเพื่อสร้างบริการของรัฐในรูปแบบใหม่ ผ่านเทคโนโลยี Mobile Social Cloud Technology เป็นการนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้เป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับการทำงานภาครัฐ ให้มีความทันสมัย เพื่อสร้างบริการที่มีคุณค่าสู่ประชาชน ด้วยการทำงานอย่างเป็นระบบและพึงพาทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานอิสระ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน และปัจเจกบุคคลที่มีบทบาทในฐานะผู้ให้และผู้ใช้ข้อมูล รวมถึงร่วมสรรค์สร้างสาระสำคัญที่จำเป็นและสำคัญต่อการให้บริการของภาครัฐ (พิรุวรรณ กิตติคุณ, 2559)

ความพร้อมในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล หมายถึง ระดับความพร้อมของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล ในที่นี้หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ หมายถึง เพศชาย เพศหญิง ในที่นี้หมายถึง เพศของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทตำแหน่ง หมายถึง ประเภทตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ในการศึกษาคั้งนี้ศึกษาเฉพาะตำแหน่งประเภทอำนวยการ วิชาการ และทั่วไป

อายุ หมายถึง อายุของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุราชการ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนจนถึงปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึง อายุราชการของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒិการศึกษาศูงสุดที่รับตามระบบการศึษาปัจจุบัน ในที่นี้ หมายถึง ระดับการศึษาของข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้าราชการ หมายถึง ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และให้หมายรวมถึงข้าราชการสำนักบริหารงานกลาง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช